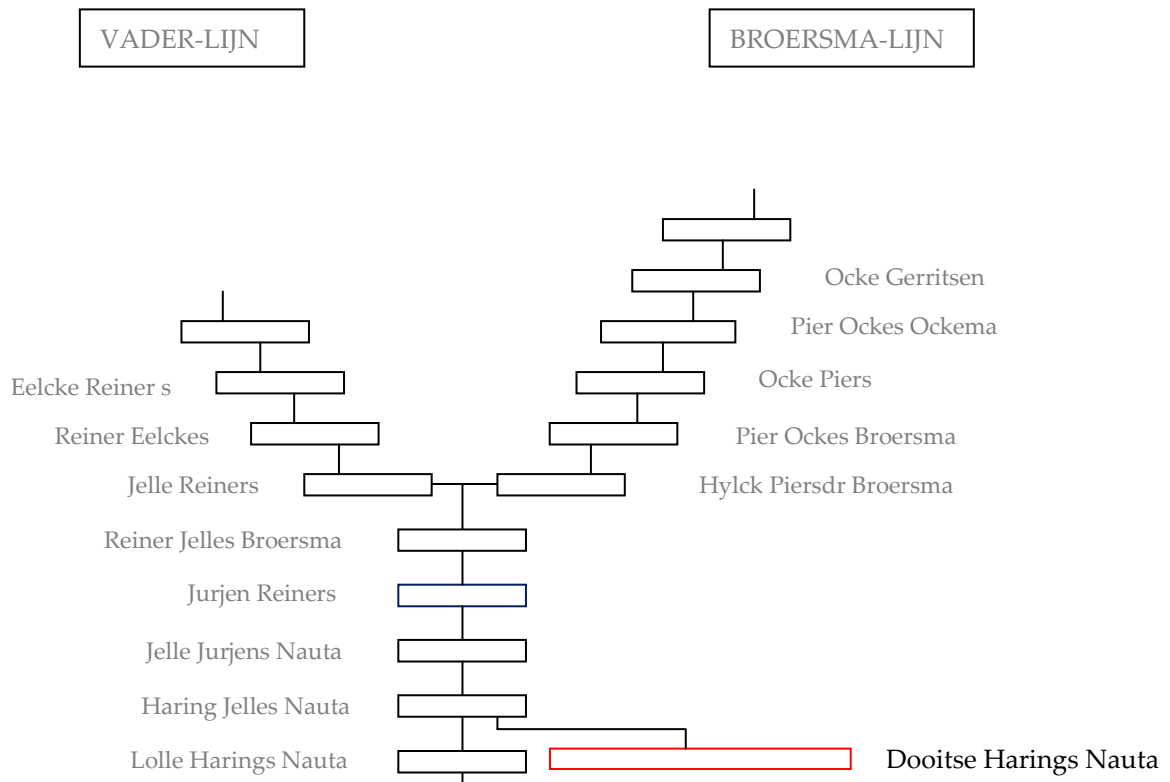

DOOITSE HARINGS NAUTA (1767 – 1828)

1. PLAATS IN DE AFSTAMMING

2. INLEIDING

Dooitse leefde van 1767 tot 1828 in en nabij Woudsend. Hij wordt boer.

Woudsend is in die dagen een bedrijvig dorp in het waterland. Naast in de landbouw en veeteelt zijn veel mensen werkzaam in de scheepvaart of daaraan toebehorende activiteiten.

Het is een roerige periode. Na een grote bloei in het midden van de 18^e eeuw, pakt de Vierde Engels-Nederlandse Oorlog (1780-1784) slecht uit voor de Nederlandse zeevaart en dat heeft ook een negatief effect op de activiteiten in Friesland en Woudsend.

Dooitse maakt de Franse tijd mee, de bezetting van Nederland door Franse legers, de vorming van de Bataafsche republiek in 1795 (met de Patriotten tegen de Orangisten) met de stemming voor de Nationale conventie, de vorming van het “Koningrijk Holland” in 1806 onder koning Lodewijk Napoleon, broer van Napoleon Bonaparte.

Van 1810 tot aan de val van Napoleon bij Waterloo is Nederland ingelijfd bij het Franse keizerrijk. In 1813 wordt Nederland opnieuw een koninkrijk. De teruggekeerde erfprins Willem wordt soeverein vorst koning Willem I uit Engeland.

Na een overstroming in 1825, die ook de omgeving van Woudsend onder water zet, breken in de warme zomer daaropvolgend diverse ziekte-epidemieën uit.

Veel Woudsenders worden ziek en één op de 5 zal aan deze ziekte overlijden. De Leeuwarder Courant is iets milder: “Woudsend verloor van zijne 980 zielen bijna het achtste gedeelte, en slechts één mensch bleef van de ziekte bevrijd”.

Dooitser echtgenote Lijsbeth overlijdt in 1826, Dooitse zelf sterft in 1828.

.....

BESCHRIJVING

Dooitse wordt als zevende en laatste kind van Haring Jelles en Trijntje Sytses Storm in Woudsend geboren en wordt op 6 juni 1767 in de Hervormde kerk gedoopt. Zijn broers en zusters zijn: Geertje, Jelle, Aeg, Sietse, (Durk) en Lolle Harings Nauta. Hij groeit op op de boerderij van zijn ouders en zal later ook boer worden, op verschillende boerenplaatsen.

1773

Dooitse wordt genoemd in het testament van zijn ouders in 1773. Zijn broer Durk (*1761) is dan al overleden.

1772-1773

Economische crisis, neergang van activiteiten in visserij en nijverheid, hoge werkloosheid;

Op 10 juni maken Haring Jelles Nauta en Trijntje Sietses hun testament. Te lezen valt dat Haring ziek is ("*... na den Lighame niet wel gesteld zijnde ...*"), Trijntje is redelijk gezond. Acht dagen later, op de 18^e juni, overlijdt hij. In het testament staan Geertje, met haar zus Aeg en haar vier broers, Jelle, Sietse, Lolle en Dooitse Harings als erven genoemd.

TESTAMENT

van
Haring Jelles Nauta
en
Trijntje Sietses Storm
Egtelieden te Woudsend

10 junij 1773

In den name Godes Amen

Haring Jelles Nauta huisman en Trijntje Sietses Storm Egtelieden woonagtig te Woudsend, overdenkend de zekerheid des doods en de onzekere ure van dien, hebben wij voor ons genomen, terwijl ik ,Haring Jelles Nauta na den Lighame niet wel gesteld zijnde: dog ik Trijntje Sietses Storm na den lighame redelijk gezond zijnde, Edog beide ons

.....

.....

..... als dan nog overig bevonden zullen worden, Erven Kiezen en devolveren zullen op onse kinderen bij ons in Egte verwekt, met name Geertje Harings Nauta, Jelle Harings Nauta, Aag Harings Nauta, Sijtse Harings Nauta, Lolle Harings Nauta en Dooitse Harings Nauta, dog wanneer na 't overlijden van de langstlevende van ons Testatoren bevonden wierde ,

.....

De langstlevende wordt ... *Erfgenaam in 't vrugtgebruik ad vitam, van alle onse geene uitgezonderde na te latene goederen* ... Er wordt bepaald dat de boerderij niet verkocht mag worden, er staan regelingen in voor de minderjarige kinderen, voogden, leningen uit de boedel en de verdeling.

Acht dagen later sterft vader Haring Jelles Nauta. Dooitse is zes jaar oud.

Curatoren voor de minderjarige kinderen worden "Lolle Sijmons de Boer, en Sijbe Melles woonagtig te Woudsend en Jelle Jurjens Nauta woonagtig te Hommerts".

In de komende jaren zal hij het vak op de boerderij leren van zijn broers Jelle en Sietse.

1792

Moeder Trijntje Sytses overlijdt in 1792.

Uit koopbrieven van 28 december 1792 blijken de erven 1/3e deel van een huis aan de Voorstraat (Midstraat) te Woudsend te bezitten, dat verkocht wordt aan Haring Jelles' tante Yes Reijnders Zoethout en haar echtgenoot Sietse Piebes de Jong. Broer Lolle Harings en zijn vrouw Yes wonen in dit huis.

Een dag later verkopen de erven een huis bestaande uit "twee camers" aan Wieger Annes Visser en zijn vrouw Wietske Michiels Tromp.

1793

Dooitse trouwt op 28 februari 1793 met Lijsbeth Sytses van der Werf, geboren te IJlst. Hij is dan 27 jaar.

Aan de hand van de geboorteplaats van de kinderen zijn de werkboerderijen van Dooitse te traceren. Tussen 1794 en 1809 krijgen ze 9 kinderen, achtereenvolgens

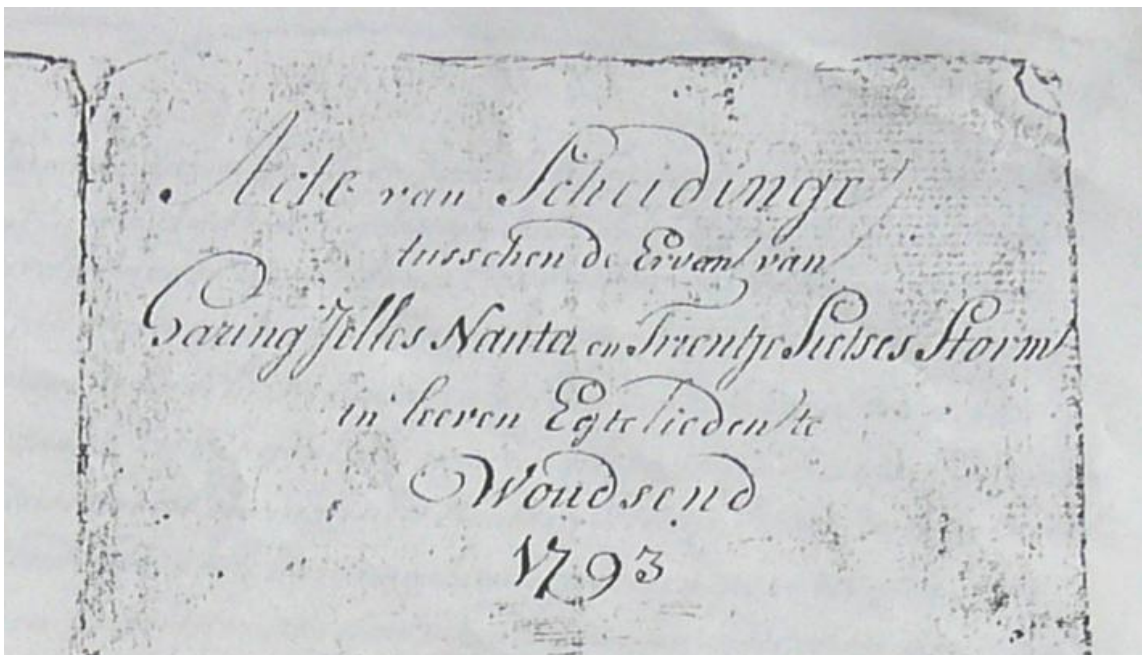
in Woudsend (1794 en 1795), Nijega (1796), Langweer (Teroele, in 1798), Ypecolsga (1800 en 1802) en de laatste drie in Woudsend, in 1804, 1806 en 1809. Vier kinderen zijn jong gestorven.

(Het kind dat in 1806 onder de naam Jelle Dooitses is ingeschreven in het doopboek, zal later te boek lopen als Jolle.)

In 1814 wordt een tiende kind geboren, Jelle. Er gaat naderhand iets fout met de geboorteaangifte in Doniawerstal, die raakt verloren. Reden waarom Jelle veertig jaar later een rechterlijke procedure start om zijn geboortebewijs (weer) ingeschreven te krijgen in de Burgerlijke stand. Dit lukt en op 30 november 1854 is de procedure beëindigd.

TERUG NAAR 1793

Op 27 maart 1793 wordt de boedel van Haring Jelles en Trijntje Sietses verdeeld onder de 6 kinderen (waarvan 1 kleinkind, Haring Oebles, enig kind van het overleden echtpaar Geertje Harings en schipper Oeble Piebes). De verdeling staat besproken in de acte van scheidingen in hoofdstuk 050.2 van Jelle Harings.

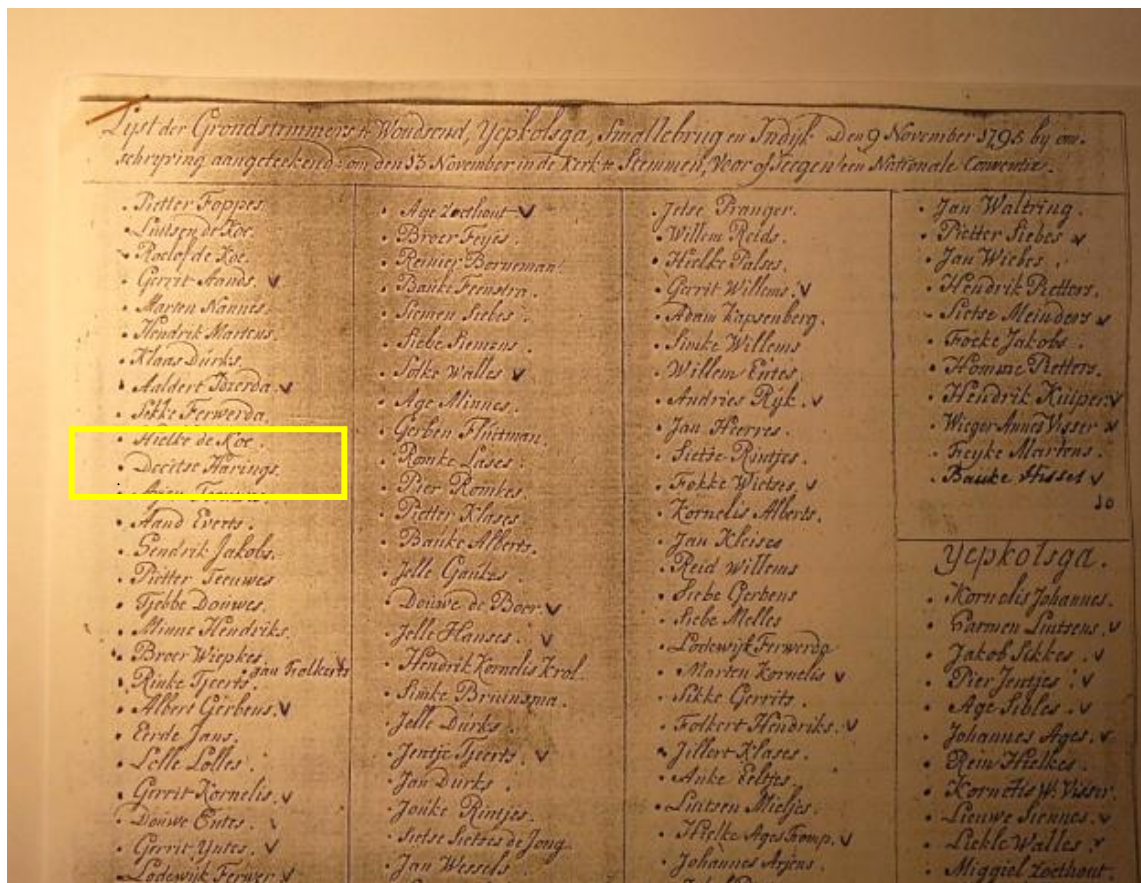
.....

“De losse goederen zijn verdeeld. De huizen en de kamers te Woudsend en het 1/6e deel van het veer c.a. varend van Woudsend op Sneek, de Joure, Workum en Balk vice versa.

De landerijen van de beide plaatsen, beoosten de Zuider Ee, met het Kloosterland en de poelen daaraan zwertende onder Woudsend mochten niet publijcq worden verkocht".

1795

Op 9 november staat Dooitse Harings op onderstaande "Lijst der Grondstemmers te Woudsend, Yepkolsga, Smallebrug en Indijk den 9 November bij omschrijving aangetekend: om den 13 November in de kerk te stemmen, voor of teegen een Nationale Conventie".

1798-1800

In de Floreenkohier van 1798 worden Dooitse en zijn broers Jelle en Lolle Harings Nauta genoemd als deeleigenaren in diverse zathen en landen te Woudsend, o.a. de nummers 8, 21, 40, 42 , 591/2, 68 en 76. Evenzo bezitten zij tezamen grond en huizen aan de oostkant van de Ee, in Teroele.

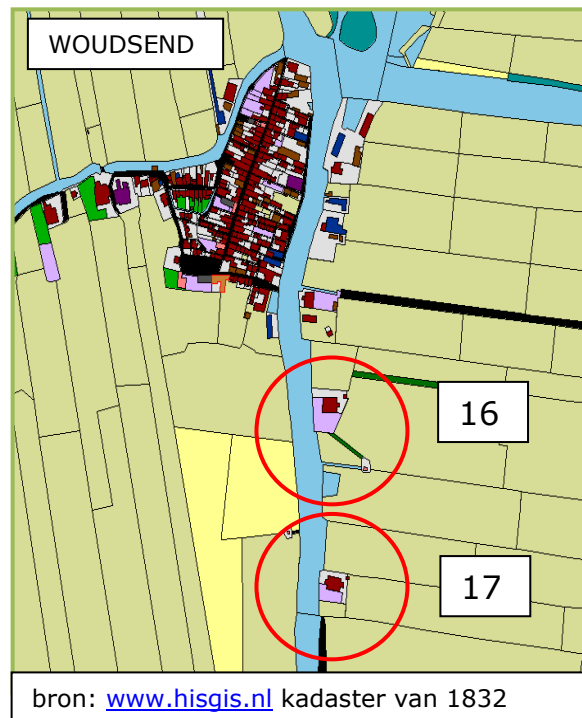
Uit de speciekohieren in 1799 blijkt Dooitse aangeslagen te zijn als gebruiker van de boerderij Ypecolsga nr. 10 van zijn overleden tante Ytje Jelles Nauta († 1798).

Zij is na het overlijden in 1776 van haar eerste man, Lolle Sijmens de Boer gehuwd met Rein Hijlkes (+ 1799). Haar beide huwelijken bleven kinderloos. Lolle Harings is de aangewezen erfgenaam van de boerderij, maar de overdracht is in 1799 nog niet afgehandeld.

Ook in 1800 wordt Dooitse aangeslagen voor dezelfde boerderij in Ypecolsga. Zijn zoon Sietse en dochter Trijntje Dooitses worden er geboren.

In 1802 geeft hij de boerderij over in pacht aan Andries Roelofs van Stavoren en vertrekt naar de oostkant van de Ee bij Woudsend. Hier staan op de Nautalanderijen twee boerenplaatsen, de noordelijke of oude boerderij ("huis") nr. 16 en de zuidelijke of nieuwe huis, nr. 17. Hij neemt deze over van zijn in 1800 overleden broer Sietse Harings (zie onder) en neef Haring Oebeles, die naar Heeg vertrekt. Jelle Harings Nauta zit op de noordelijke boerderij.

(We maken ter illustratie gebruik van de toekomstige kadasterkaart van 1832)

1800

OVERLIJDEN VAN SIETSE HARINGS NAUTA

Op 11 november 1800 overlijdt Sietse Harings op 41 jarige leeftijd. Sietse is altijd ongehuwd gebleven en heeft geen testament opgemaakt. De vier broers en zusters plus Haring Oebeles (zoon van overleden zuster Geertje Harings) zijn ab intestato erfgenamen en erven allen een vijfde van Sijtses bezittingen.

Voorafgaande aan de verdeling van de erfenis, moet eerst het bezit van de twee boeren Sietse Harings en Haring Oebles getaxeerd en daarna verdeeld worden.

De boedel op het tijdstip van Sietse's overlijden wordt getaxeerd:

met Goedkeuring van de mede Erfgename om met haar beide de masale Boel te taxseren welke met haar beide En volle Genoegen

<i>14 Melke koejen hebben getaxseerd voor Een Zomma</i>	<i>f 1403,-</i>
<i>4 hokkelingen en 4 kalven zamen voor</i>	<i>f 104,-</i>
<i>Een Klamp hoij voor een Zomma</i>	<i>f 33,-</i>
<i>De massale Huis.....? Rien? volgens taxsatie van gepasseerde Jaar Staad volgens Ever/ares? uitgedrukt</i>	<i>f 285 - 5</i>
<i>Was ½ van de masale Boel welke Stande</i>	<i>f 1825 - 5</i>
<i>Bovenstaand Erfgename was toebehorende een zom</i>	<i>f 922 - 12 - 8</i>

Welke wij gezamentlijke Erfgenamen op den Bovenstaande Pasato van den 11 Maij 1801 met volle genoegen aan wederzijden hebben overgedragen Aan Haring Oebeles En hij het zelve heeft aangenomen volgens wederzijds Bewijs met Alle Goedkeuring en Genoegen.

1801

Op 9 juni 1801 wordt de Inventaris verdeeld. Dooitse heeft de leiding van zuster en broers gekregen, blijkens:

Copia

Op heden den 9 Junij 1801 heeft Doijtzen Harings Woonagtig te ypecolsga voor hem zelve en gelastigde Van de verdere Erfgenamen volgens verthoonden Procuraties de Eed dat deze eerlijk en getrouw is aangegeven en willens en wetens in dezen niets is verswegen, in handen van mij Commissaris uit de Raad der Gemeente van Wymbritseradeel afgelegd. In kennis ons Commissaris en Secretaris handen.

Actum

(was get) Gerrit Jelles Paulus Cornelis Scheltema Etc Etc.

Iedereen zet zijn handtekening, behalve Lolle Harings, hij is op reis en zit op deze datum geïnterneerd in Yarmouth, Engeland.

Dooitse gaat nu op de boerderij van Sietse en Haring Oebeles en wordt dus buurman van zijn broer Jelle.

1802

OVERLIJDEN VAN JELLE HARINGS NAUTA

Op 14 mei 1802 maken Jelle Harings Nauta en Hiltje Geerts hun testament. De inhoud van hun laatste wil luidt:

Jelle Harings Nauta en Hiltje Geerts, huislieden woonagtig te Teroele bij Woudsend, verklaren bij dezen te maken ons Wederzijds Testament Uiterste en Laaste wille, hetwelk wij begeeren dat kragt zal hebben als een Testament Solemneel, min Solemneel, Codicil, of zodanige dispositie als best na Rechten en Constumen van deeze Lande kan bestaan

Jelle overlijdt 2½ maand later, in juli. Haring Jelles Nauta is 16 jaar oud en neemt met zijn stiefmoeder Hiltje Geerts de boerderij over.

In september 1802 wordt een onderling bemalingscontract met boeren in de buurt afgesloten. Het betreft de grote of Kloosterlandmolen, op de kadasterkaart gelegen aan de Ee tussen de boerderijen nr. 16 en nr. 17. Jelle en Dooitse Harings verplichten zich contractueel diverse landerijen aan de oostkant van de Ee droog te malen of te houden. Zij krijgen daarvoor betaald.

Jelle is nu 2 maanden dood, maar staat nog steeds als deelnemer in het contract. Zoon Haring Jelles neemt zijn plaats in en tekent voor akkoord.

Jelle en Dooitze H Nauta, beide eigenaars ieder van een boereplaats bij Woudsend ten oosten van de Ije onder Teroele ter eenre Jurjen Rs Soethout, Reinder Hs Soethout, de wed^w H A Tromp W^r A Visser, Marten Jakobs alle woonagtig in en bij Woudsend, Rein Jakobs, Wiebe Pietters, Willem Joukes alle woonagtig te Teroele ter andere zijde. Verklaaren met elkander gemaakt te hebben navolgende contract van het bemalen en drooghouden der nagemelde landen wegensetc

Alle individuele en gezamenlijke verantwoordelijkheden worden geregeld en beschreven in het contract. De molen moet in een goede staat gehouden worden, de boeren moeten de slootjes tijdig op diepte uitbaggeren om het water te

kunnen afvoeren, er moet onderhoud gepleegd worden aan dammen en dijken etc. Bij het niet nakomen van de verplichtingen kunnen waarschuwingen en eventueel boetes worden gegeven.

.....
1806 Lodewijk Napoleon wordt koning van Holland;
.....

.....
9 juli 1810 Nederland wordt ingelijfd bij Frankrijk, Woudsend wordt een "mairie";
.....

1810

In 1810 dienen Dooitse en Hiltje Geerts de Haan een klacht in tegen een door Anne Gabes (Koopman) afgesloten hek, aan de oostkant van de Ee naar de Dijk. Ze betogen dat er sprake is van recht van vrije overtocht ("vrije reed") en dat daarom het slot van het hek verwijderd dient te worden.

1811

.....
1811 Per keizerlijk decreet van 18 augustus, dient iedere Nederlandse burger een achternaam aan te nemen.
.....

Dooitse formaliseert voor zichzelf en zijn kinderen de achternaam Nauta.

Op 7 december 1811 verkoopt Reinder Hajes Zoethout 1 pondemaat greidland aan Dooitze Harings Nauta

"De Persoon van Reinder Hajes Zoethout, huisman wonende te Teroele, mij Notaris en getuigen bekend, dewelke bekende en verklaarde zoo als dezelve doet bij dezen publicq bij strijk- en verhooggeld te hebben verkogt en in waren eigendom overgedragen aan Dooitse Harings Nautha, huisman wonende te Teroele, zekere Een pondemaat greidland leggende op de algemene schar, hebbende tot naastlegers (=buren) ten Noorden en Zuiden Harmen Entes, ten Oosten Dooitse Harings, ten Westen de Schotsloot, vrij van floeren,

.....”

(Een pondemaat is een oude Friese oppervlaktemaat voor land, 1 pondemaat heeft een oppervlak van bijna 36,74 are) .

Op 23 december 1811 verkopen Reinder Hajes en zijn vrouw Akke Wiebes een stuk land. Zij zijn de bewoners van de boerderij nr. 15, gelegen aan de Ee ten noorden van boerderij nr. 16 van Haring Jelles.

“De Personen van Reinder Hajes Zoethout en Akke Wiebes echtelieden huislieden wonende aan de Noorder Ee bij den Dorpe Woudsend onder het behoor van Teroele mij Notaris en getuigen bekend; dewelke bekenden en verklaarden zoo als dezelve doen bij dezen publicq bij strijk- en verhooggeld te hebben verkogt en in waren eigendom overgedragen aan Durk Beerens Demmers en Pieter Murks ieder voor Een tweede, beide huislieden, wonende te Ypecolsga zekere haar twaalf pondemaat greidland gelegen in de polder en gebruikt onder de plaats van de verkopers gequoteerd te Teroele met No 15 met alle geregtigheden daartoe en aan behorende” etc.

Dooitse en Jelle worden in het contract vermeld als bemalers van (onder andere) het gekochte stuk land. (Jelle is dan al bijna 10 jaar overleden, daar moet zijn zoon Haring Jelles bedoeld zijn). We zien dat het maalloon 11 stuivers per pondemaat land bedraagt.

Op dezelfde dag, 23 december 1811, kopen Dooitse en zijn neef Haring Jelles een stuk land aan de oostkant van de Ee, ieder voor de helft. Het is een vervolg op de vorige landaankopen rondom het gebied dat ze daar al bezitten.

*De Personen van Reinder Hajes Zoethout en Akke Wiebes echtelieden huislieden wonende aan de Noorder Ee bij den Dorpe Woudsend onder het behoor van Teroele, mij Notaris en getuigen bekend; dewelke bekenden en verklaarden zoo als dezelve doen bij dezen publicq bij strijk- en verhooggeld te hebben verkogt en in waren eigendom overgedragen aan Dooitse Harings Nautha en Haring Jelles Nauta ieder voor een helft, beide huislieden, wonende te Woudsend, zekere hare 31 pondemaat buitenland gelegen op de Woudsender schar en gebruikt onder de plaats van de verkopers gequoteerd te Teroele met No 15 met alle geregtigheden daartoe en aan behorende, hebbende tot naastlegers
ten Noorden Dooitse Harings Nautha,*

*ten Oosten de algemene schar,
ten Zuiden Auke Johannes,
ten Westen de Ie.*

En tenslotte op dezelfde dag, voor het verstrijken van het jaar, ook nog van dezelfde verkopers een stuk land gelegen tussen de boerderijen 15 en 16:

*“.....
zekere haar vier pondemaat greidland gelegen op de algemene schar en
gebruikt onder de plaats van de verkopers gequoteerd te Teroele met No 15
met alle geregtigheden daartoe en aan behorende, hebbende tot naastlegers
ten Noorden de heer Hylckama,
ten Oosten de Idskenhuiser schar,
ten zuiden Auke Leeuwkes,
ten Westen de algemeene schar,
belast met een ligte Floreen of dezelve zoodanig moeten hoeden en betalen
als de registers uitwijzen zonder dat des verkopers daar over eenige
aanspraak of actie zelf zal zijn geschapen” etc
.....*

1814

Ook in 1814 wordt Dooitse als bemaler genoemd in een koopcontract van zijn broer Lolle Harings Nauta, nu voor een vergoeding van 27 stuivers. Neef en buurman Haring Jelles ondertekent dit contract, mede namens Dooitse.

1815

In 1815 gaat Dooitse zijn geld investeren in “... een uitmuntend en wel ter nering staande” zeilmakerij (perceel no 124) aan de Ee in Woudsend. Buren van dit perceel zijn:

ten westen: Auke Jans Huizinga, kastelein van de herberg in Woudsend,
ten noorden: de Steeg,
ten zuiden: Auke en Jan Aukes Aukes, Mr. Mastmakers
ten oosten: de Ee,

Hij schrijft tijdens de eerste bieding (volgens het proces verbaal van Provisionele toewijzing) in voor een bedrag van fl 1.051,- en is daarmee de hoogste bidder. Hij verkrijgt hiermee het strijkgeld, mogelijk in de hoop dat iemand in de tweede termijn over hem heen zal bieden.

In de tweede (finale) bieding, 14 dagen later, verhoogt niemand de prijs en wordt hij voor het genoemd bedrag van fl 1.051,- eigenaar van de zeilmakerij. Dooitse heeft het geld niet contant voorhanden. Age Harings de Koe, kleinzoon van Bauck Jurjens (Nauta) en dus achterneef, huisman te Elahuizen, verklaart zich borg te stellen en ondertekent mede het koopcontract.

De transactie brengt Dooitse waarschijnlijk niet het gewenste winstbejag. Het is niet aannemelijk dat hij ook zeilen maakt, daar heeft boer Dooitse geen ervaring mee. In 1817 biedt hij de zeilmakerij alweer te koop aan. De nieuwe eigenaren worden zijn zuiderburen Meesters Mastmaker Auke en Jan Aukes Aukes uit Woudsend. Ze betalen voor de zeilmakerij fl 850,-, de betaling bestaat uit een contant bedrag ineens van fl 650,- en de rest wordt verstrekt als lening met een rente van 4% per jaar.

FAMILIERAAD

In de nacht van 10 op 11 juli 1815 overlijdt Dooitse's neef Sietse Lykeles Storm, op de jonge leeftijd van 22 jaar en 4 maanden. Zijn vrouw Hantsen Michiels Zoethout blijft achter zonder kinderen. Om de belangen van de erfenis van Sietse te behartigen, wordt een familieraad bij de vrederegter (een soort verkiesbare kantonrechter) in Sneek bijeen geroepen. (Sietse's vrouw Hantsen blijkt zwanger te zijn van Sietse en baart op 12 januari 1816 een zoon Lykle, die na drie maanden overlijdt).

Dooitse, neef van de overledene, wordt benoemd in de familieraad, als een der vertegenwoordigers van vaders zijde. Het voogdijschap wordt toegekend aan Age Solkes Tromp uit Woudsend (getrouwd met Uilkjen Lykeles de Jong) en Pier Johannes Oppedijk.

Op 21 juli 1815 verkoopt Dooitse 1½ pondemaat greidland in Teroele bij de Rijdweg en de algemene schar aan zijn broer Lolle Harings Nauta.

1816

In februari 1816 lenen Dooitse en zijn vrouw Lijsbeth Sytses 2.100,- Caroli Guldens van grootschipper Auke Willems Willemsen, wonende te Woudsend, tegen een rente van 5% per jaar. Onderpand voor de lening is de eigen boerderij en land (no 17) langs de Ee.

".... te verhypotheceeren en te verpanden hun in eigendom toe behorende zathe en landen met huizinge en schuur cum annexis staande en gelegen te

Teroele bij den Dorpe Woudsend onder het behoor van de gemeente Langweer en aldaar gequoteerd met Nummer 17 thans door de debiteuren zelfs wordende bewoond en gebruikt, groot in het geheel 95 pondemaat greidland...".

1816 oprichting van de verzekeringsmaatschappij Woudsend; Lolle Harings neemt in 1817 plaats in het bestuur.

De activiteiten die we van Dooitse op papier aantreffen, worden minder. We zien in geen vijf jaar akten of documenten met zijn naam.

1821

In 1821 wordt weer van Auke Willems geleend, nu een bedrag van 1400 guldens, tegen een rente van 4½ %, de bezittingen in Teroele zijn wederom onderpand voor de gemaakte afspraken.

Drie dagen later leent Dooitse een bedrag van fl 900,- van grootschipper Sietse Piebes de Jong. Het onderpand van deze lening is een derde deel van:

"een zathe en landen met huizinge en schuur Cum annexis Staande en gelegen te Teroele en aldaar gequoteerd met Nummer 16 groot in het geheel 75 pondemaat Greidland"

Niet te achterhalen is waar Dooitse deze geleende 2300 guldens aan besteed. Mogelijk investeert hij ermee in zijn boerderij.

1825 Woudsend en omgeving worden getroffen door een overstroming, nadat stormen een dijkdoorbraak o.a. langs de Zuiderzee veroorzaken;

In de warme zomer van 1825 volgt in zuidwest Friesland een uitbraak van ziektes. Veel mensen in Woudsend worden besmet en overlijden. Woudsend verliest als gevolg daarvan volgens Wumkes (dd. 22 oktober) 1/8 deel van zijn bewoners.

1826

Dooitse en zijn vrouw worden ook ziek. Hij en Lijsbeth Sietses maken in 1826 bij notaris Steenbeek te Sneek hun testament. De ziekte van Dooitse blijkt uit de tekst:

".....Dooitse Harings Nauta, huisman wonende onder het behoor van Teroele, nabij het Dorp Woudsend, ons Notaris bekend, dewelke ofschoon ziek en zwak van ligchaam, echter bij vollen verstande, etc"

Zijn minderjarige Jelle zal na zijn dood vooraf een bedrag van fl 500,- en de rest wordt door Lijsbeth en zes kinderen (waaronder ook Jelle) geërfd. Dooitse en de anderen tekenen het testament op 21 augustus 1826.

Vijf weken later, op 28 september 1826, overlijdt Lijsbeth te Teroele. Dooitse knapt weer op. Hij moet door als weduwnaar. We vinden geen documenten meer met activiteiten van Dooitse op papier. Het testament is het laatste geweest.

1828

Dit jaar is een rampjaar voor de Nauta-familie. Na Lolle Harings sr. en jr. en Idske Piebes de Jong, overlijdt Dooitse op 20 november 1828 thuis op de boerderij in Teroele.

Bij de Burgerlijke Stand wordt de volgende aantekening gemaakt:

In het jaar *Een duizend acht honderd achtentwintig*, den *twintigste*
 der maand *November* des *voordemiddagsten* *Elft* uren,
 zijn voor ons *Assessor*
 Officier van den Burgerlijken Stand der Gemeente *Doniawerstal*
Arrondissement Sneek PROVINCIE VRIESLAND, gecompareerd
Sijde Lales Nauta Boerwonen de te *Teroele* oud drie en der
 tig jaren, en *Trunis Jans de vries* Schijpswerwonen de te *Woudsend*
 oud twee en vijftig jaren beide als geburen van de overledene
 welke ons verklaard hebben, dat *Dootse Harings Nauta* Boer
 geboren te *Woudsend* en wonende te *Teroele* oud twee en zes
 tig jaren, wedum naar van *Sijbert Sijtses* en *Zoon van Na-*
ting Jelles Nauta en *Ernjtje Sijtses Storm* in tyden *Er-*
telieden te *Opbeholiga* doch beide overleden.
 op den *twintigsten* der maand *November*
 des *nademiddagsten* *twee* uren, en de huizinge nummer *Zeventien*
te Teroele is overleden, en hebben de Declaranten deze Acte,
 na dat hun dezelve was voorgelezen, nevens ons onderteekend.

Sijde L. Nauta
J. J. de Vries *J. van Hellinga*

AANVULLENDE DOCUMENTEN

DE BOEDEL

De inventaris na zijn dood toont o.a. het volgende bezit:

1. De Huizinge en Schuure, gequoteerd nummer 17, Hieminge en Hovinge met Bomen en plantagie cum annexis, bestaande de Huizinge in eene Bovenkamer en onderkamer, gang en verdere ruimte, alles van de noodige gerijflijkheden voorzien, en met al dezelve toe en aanbehooren, benevens zes stukken best Greidland, gezamenlijk groot 12 bunders, 49 roeden, en ruim 28 ellen, alle binnendijks gelegen;
2. Een stuk best Greidland, groot 4 bunders 77 roeden en ruim 66 ellen, gelegen Binnendijks in Teroele (oost van de Ee);
3. Een stuk dito Greidland, groot 2 bunders 57 roeden en ruim 20 ellen, gelegen Binnendijks (Teroele);
4. Een stuk dito Greidland groot 2 bunders, 20 roeden en ruim 46 ellen, gelegen Binnendijks (Teroele);
5. Een stuk best Greidland, groot 5 bunders, 87 roeden en ruim 88 ellen, Het Hingste Schar genaamd, gelegen Buitendijks (Teroele);

6. Een stuk dito Greidland groot 5 bunders, 59 roeden en ruim 51 ellen, gelegen Buitendijks, verwisselend om het andere jaar tegen een dito stuk met Haring Jelles Nauta (Teroele);
7. Een stuk dito Greidland groot 73 roeden en circa 49 ellen, gelegen Buitendijks, verwisselend om het andere jaar tegen een dito stuk met Haring Jelles Nauta (Teroele);
8. Een stuk dito Greidland groot 36 roeden en ruim 74 ellen, gelegen Buitendijks (Teroele);

Alle bovenstaande percelen worden openbaar te koop aangeboden. In diverse edities van de Leeuwarder Courant tussen 23 januari en 10 februari wordt onderstaande verkoopadvertentie geplaatst, de zathe en landen over 8 percelen verdeeld.

De Notaris O. B. OEBERIUS, residerende te Heeg, zal, als daartoe benoemd door de Regtbank van eersten aanleg, te Sneek, ten overstaan van den Heer Vrederegt van het kanton Sneek, door welgemelde Regtbank daartoe gedélegeerd, overeenkomstig de wet, ten verzoeken van den Heer W. VAN EIJCK, Griffier bij het Vredege- regt van het Kanton Lemmer, wonende te Balk, als gelastigde van zijne principalen, publiek, bij verhooggeld, aan den meestbiedenden presenteren te verkoopen:

Eene uitmuntende en zeer vruchtbare *ZATHE* en *LANDEN*, met sterke *HUIZINGE* en *SCHURE*, gekwoteerd no. 17, *HIEMINGE* en *HOVINGE*, benevens de *HELFT* van eenen *WATERMOLEN* cum annexis, alles staande en gelegen te Teroele, in de grietenij Doniawarstal, nabij Woudsend, groot in het geheel 34 bunders 72 v. roeden en 27 v. ellen, beste Greidlanden, waarvan 22 bunders 04 v. roeden en 61 v. ellen binnendijks, en het overige buitendijks gelegen is; bij de erven van wijlen *Dooitze Harings Nauta* als eigenaren bewoond en in gebruik; den 12 Mei 1829 vrij te aanvaarden, en zulks in 8 perceelen, breeder bij Biljetten gespecificeerd.

Wie gading maken, komen op Donderdag den 12 Februarij 1829, in het Logement en Veerhuis bij *Jan T. Nollés*, te Woudsend, bij de finale adjudicatie, des namiddags ten twee ure, en koopen op Condities alsdan voor te lezen, inmiddels te vernemen bij den Notaris voornoemd.

Uit de onderstaande memorie van Successie zien we dat er in 1829 nog vijf kinderen van Dooitze en Lijsbeth in leven zijn, Haring, Trijntje en Ypkje, beiden zijn met een Zeinstra getrouwd, boer Jolle en de minderjarige Jelle. Boer Sytze uit Koudum is op 13 januari 1829 op 28-jarige leeftijd overleden.

1826

Memories van Successie

Kantoor Lemmer, overl. jaar 1826

Overledene : **Lijsbeth Sytzes van der Werf**

Overleden op: 29 september 1826

Wonende te : Teroele

Tekst:

vrouw van Dooitze Harings Nauta, huisman (erft vruchtgebruik/mede testamentair erfgenaam); moeder van Haring, boer Wyckel, Sytze, idem

Koudum, Trijntje (vrouw van Douwe Wybes Zeinstra, kastelein Beetgum), Ypkje (vrouw van Johannes Wybes Zeinstra, schipper Sloten), Jolle en minderjarige Jelle Dooitzes Nauta.

Er behoorde onroerend goed tot de nalatenschap

Bron:

Memories van successie 1818-1927

Toegangsnr. : 42

Inventarisnr. : 12004

Dagregisternr.: 441

Op microfilm nr. 240 raadpleegbaar op de studiezaal van Tresoar

.....
[1829](#)

Memories van Successie

Overledene : **Dooitze Harings Nauta**

Overleden op: 20 november 1828

Wonende te : Teroele

Tekst:

62 jr; boer; vader van Haring, werkmán Wyckel, Trijntje (vrouw van Douwe Wybes Seinstra, kastelein Beetgum), Ypkje (vrouw van Johannes Wybes Seinstra, slachtveeschatter Sloten), Jolle, boer Woudsend, wijlen Sytze (man van Ytje Annes Ozinga, boerin Koudum; vader van 2 niet met name genoemde minderjarige kinderen) en minderjarige Jelle Dooitzes Nauta (voogd is broer Jolle).

Er behoorde onroerend goed tot de nalatenschap

Bron:

Memories van successie 1818-1927

Toegangsnr. : 42

Inventarisnr. : 12006

Dagregisternr.: 069

(Op microfilm nr. 241 raadpleegbaar op de studiezaal van Tresoar)

